



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

**אלימות כלפי נשים –  
ריכוז נתונים לשנת 2014**

**כתיבה: שלי מזרחי סימון**

אישור: שרון סופר, ראש צוות בכירה

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

א' בכסלו תשע"ה

23 בנובמבר 2014

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

[www.knesset.gov.il/mmm](http://www.knesset.gov.il/mmm)

## תמצית

מסמך זה מוגש לוועדה לקידום מעמד האישה לקראת היום הבין-לאומי למאבק באלימות נגד נשים, שיצוין ב-25 בנובמבר. במסמך מוצגים, בין היתר, נתונים מגופים שונים על מקרים של אלימות נגד נשים שהתרחשו בשנים האחרונות, ובכלל זה רצח נשים בידי בני-זוגן, אלימות במשפחה ועבריינות מין. כמו כן, מפורטות במסמך תוכניות שונות לטיפול בנפגעת ולשיקומה וכן תוכניות לטיפול בפוגע. הגופים האמורים הם משטרת ישראל, שירות בתי-הסוהר, הנהלת בתי-המשפט, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד הבריאות, משרד העלייה והקליטה ואיגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ולנפגעות תקיפה מינית. יצוין כי מסמך זה הוא עדכון שנתי של מסמכי מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא זה שנכתבו בשנים האחרונות.<sup>1</sup>

### מהמסמך עולים, בין היתר, הממצאים שלהלן:

- על-פי נתוני משטרת ישראל, בשנת 2014 (עד ספטמבר) נרצחו תשע נשים בידי בני-זוגן. על-פי הנתונים, זהו המספר הקטן ביותר של מקרי רצח של נשים על-ידי בני-זוגן משנת 2009. שלוש מהנשים שנרצחו בידי בני-זוגן הן נשים מהמגזר הערבי ושלוש נשים הן עולות מחבר המדינות. נוסף על כך, בשנת 2014 (עד ספטמבר) נרצחו 11 נשים על רקע משפחתי וסכסוך משפחתי. אשר לכלל הנשים שנרצחו על-ידי בני-משפחה (בני-זוג ואחרים), בשנת 2014 (עד ספטמבר) נרצחו 20 נשים, בשנת 2013 נרצחו 38 נשים ובשנת 2012 נרצחו 29 נשים.
- בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 נפתחו במשטרת ישראל בסה"כ 18,912 תיקים עקב תלונות על אלימות במשפחה, ומהם 12,261 תיקים (65%) עקב תלונות נשים. בכל שנת 2013 נפתחו בסה"כ 22,652 תיקים בגין תלונות על אלימות במשפחה, ומהם 14,574 תיקים (64%) היו עקב תלונות של נשים. מהנתונים עולה כי עולות חדשות הגישו כרבע מהתלונות (22%). כמחצית מהתיקים שנפתחו בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 עקב תלונות נשים על אלימות במשפחה (6,360) נגנזו בשל חוסר עניין לציבור, בשל חוסר ראיות או מאחר שהעברייין לא נודע.
- בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 נפתחו במשטרת ישראל 3,402 תיקים עקב תלונות על עבירות מין נגד נשים – בכ-57% מהם הנפגעת בגירה ובכ-42% תיקים הנפגעת קטינה. בכל שנת 2013 נפתחו בסה"כ 3,845 תיקים עקב תלונות על עבירות מין נגד נשים, ובהם שיעור דומה של נפגעות בגירות ונפגעות קטינות. בין התיקים שנפתחו בשנת 2014 בגין עבירות מין כלפי נשים, 249 תיקים היו בגין עבירות מין בתוך המשפחה. 81% מכלל הנפגעות בעבירות מין הן נשים יהודיות, והיתר משתייכות לדתות אחרות. מחצית מהתיקים שנפתחו בגין עבירות מין כלפי נשים היו בגין מעשה מגונה בכוח.
- לפי נתוני הנהלת בתי-המשפט, בחודשים ינואר-ספטמבר 2014 התקבלו בבתי-המשפט 6,277 בקשות למתן צווי הגנה מכוח החוק למניעת אלימות במשפחה. כ-9% מהבקשות נדחו והשאר התקבלו או נסגרו ללא דחייה (לדוגמה, בשל פשרה בין הצדדים).
- בבתי-הסוהר כלואים כיום 2,400 אסירים ועצורים השפוטים בגין עבירות של אלימות במשפחה (לרבות עבירות אלימות כלפי ילדים): 1,774 אסירים ו-626 עצורים שטרם נגזר דינם. כ-55% מאסירי האלימות במשפחה והעצורים הם יהודים וכ-35% מהם מוגדרים ערבים-מוסלמים. כ-60% מהאסירים מרצים

<sup>1</sup> ראו לדוגמה: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אלימות כלפי נשים – ריכוז נתונים לשנת 2013, כתב יובל בוגייסקי, 25 בנובמבר 2013; מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אלימות כלפי נשים – ריכוז נתונים לשנת 2012, כתבה שלי מזרחי, 22 בנובמבר 2012; מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אלימות כלפי נשים – ריכוז נתונים לשנת 2011, כתבה אורלי אלמגור לוטן, 24 בנובמבר 2011.



מאסר של חמש שנים או פחות. כשני-שלישים מהאסירים המרצים עונש בגין אלימות במשפחה הם במאסרים חוזרים ול-27% זהו מאסר שישי או יותר.

בבתי-הסוהר כלואים כיום 990 אסירים בגין עבירות מין, כ-72% יהודים וכ-28% הם בני דתות אחרות (20% מוגדרים ערבים-מוסלמים). כ-40% מהאסירים הכלואים בגין עבירות מין מרצים מאסר של עשר שנים או יותר. לכמחצית מהאסירים (54%) השפטים על עבירות מין זהו מאסר חוזר.

391 מהאסירים שנשפטו על עבירות מין כלואים בגין גילוי עריות (כ-39%), מתוכם 79% הם יהודים (309), והיתר – בני דתות אחרות (82). כמחצית (55%) מכלל האסירים הכלואים בגין גילוי עריות מרצים מאסר של עשר שנים ומעלה (215 אסירים).

בשירות בתי-הסוהר פועלות כמה תוכניות לטיפול באסירים הכלואים בגין על אלימות במשפחה: טיפול פרטני של עובדים סוציאליים באגף; קבוצות טיפוליות קצרות מועד שמקיימות כ-15 מפגשים; שתי מחלקות לטיפול באלימות במשפחה, שבהן 94 מקומות והטיפול בהן אורך כשנה. בשנת 2013 התקיימו 32 קבוצות טיפוליות קצרות מועד, והשתתפו בהן 899 אסירים שנשפטו על אלימות במשפחה. בשנת 2013 שהו בשתי המחלקות לטיפול באסירי אלימות במשפחה 119 אסירים.

שירות בתי-הסוהר מפעיל כמה תוכניות לטיפול באסירים שנשפטו על עבירות מין: קבוצות טיפוליות קצרות מועד שמקיימות 12–15 מפגשים ושלוש מחלקות טיפוליות שבהן 134 מקומות. בשנת 2013 התקיימו 64 קבוצות טיפוליות קצרות מועד והשתתפו בהן 784 אסירים. בשנת 2013 שהו בשלוש המחלקות הטיפוליות 145 אסירים.

בשנת 2013 התקבלו ב-88 המרכזים לטיפול באלימות במשפחה שמפעיל משרד הרווחה והשירותים החברתיים 11,112 מטופלים: 66% נשים, 26% גברים ו-8% ילדים. 19% מהמשפחות היהודיות שטופלו היו של עולים, ומתוך משפחות העולים, כ-51% משפחות של יוצאי חבר המדינות וכ-27% משפחות של עולים מאתיופיה. 14% מכלל המשפחות שטופלו במרכזים בשנה זו היו מהמגזר הערבי.

בשנת 2014 (עד 27 באוקטובר) שהו ב-14 המקלטים לנשים מוכות המתקצבים על-ידי משרד הרווחה והשירותים החברתיים 645 נשים ועמן 932 ילדים. 40% מהנשים ששהו במקלטים היו נשים מהמגזר הערבי, 32% היו נשים דתיות וחרדיות, 17% נשים היו ממדינות ברית-המועצות ו-11% היו יוצאות אתיופיה (שיעור גבוה במידה ניכרת משיעורה של קבוצה זו בכלל האוכלוסייה בישראל).

בשנת 2013 דווח במערכת הבריאות על 4,810 מקרים של אלימות במשפחה ותקיפה מינית של נשים או נערות. דיווחים אלו נאספו מבתי-החולים, קופות-החולים ותחנות טיפת חלב – תחנות לבריאות המשפחה. סיבות הפגיעה השכיחות ביותר היו התעללות פיזית והתעללות נפשית.

בשנת 2013 התקבלו במרכזי הסיוע לנפגעי ולנפגעות תקיפה מינית 8,637 פניות חדשות, וכ-87% מהן היו של נשים. קרוב לשני-שלישים מהפונים שגילם ידוע היו קטינים בעת הפגיעה בהם. סיבת הפנייה השכיחה ביותר בקרב כלל הפונים הייתה אונס או מעשה סדום. בקרב ל-30% מכלל הפניות דווח כי הפוגע הוא בן-משפחה.

בחודש ספטמבר 2014 הוחלט על הקמת תת-ועדה לאלימות במשפחה. על-פי ההחלטה, יכהנו בה בין היתר נציגים של משרד הרווחה ושל המשרד לביטחון פנים ויעמוד בראשה המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים. על התת-ועדה הוטל, בין היתר, למפות את כלל נקודות החולשה במשרדים ובקרב הגופים העוסקים בטיפול בנושא ולהציג תוכנית עבודה משותפת לכלל הגורמים. בתשובת המשרד לביטחון פנים על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נמסר כי תת-ועדה לאלימות במשפחה הוקמה וממצאיה יוגשו ב-15 בדצמבר 2014.



## 1. רצח נשים בידי בני-זוג<sup>2</sup>

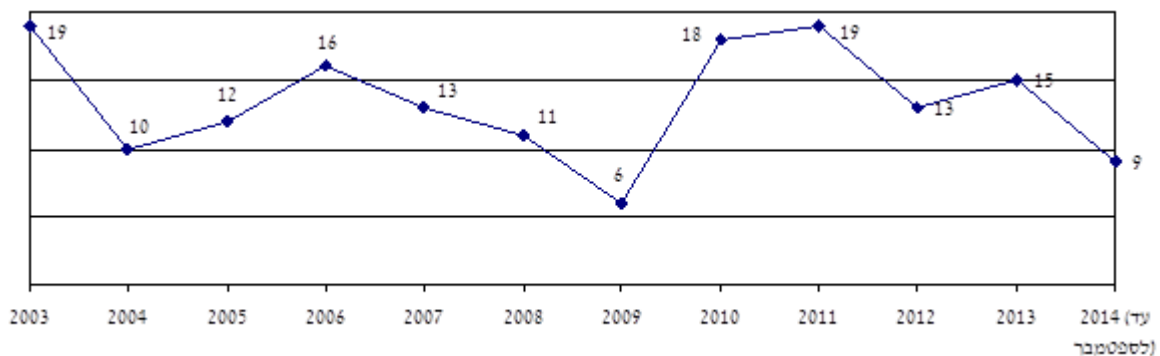
לפי נתוני משטרת ישראל, בחודשים ינואר–ספטמבר 2014 נרצחו תשע נשים בידי בני-זוגן, ו-11 נשים נוספות נרצחו על רקע משפחתי וסכסוך משפחתי. בכל שנת 2013 נרצחו 15 נשים בידי בני זוגן, ו-23 נשים נוספות נרצחו על רקע משפחתי וסכסוך משפחתי. לפי נתוני המשטרה, שלוש מתשע הנשים שנרצחו בידי בני-זוגן הן ממדינות ברית-המועצות ושלוש נשים הן מהמגזר הערבי.

טבלה מס' 1: מספר הנשים שנרצחו בידי בני-זוגן על רקע משפחתי וסכסוך משפחתי, מ-2012 עד ספטמבר

2014

2014 ספטמבר	2013	2012	
9	15	13	רצח נשים בידי בני-זוגן
11	23	4	רצח על רקע משפחתי וסכסוך משפחתי

גרף מס' 1: מספר מקרי הרצח של נשים בידי בני-זוגן, מ-2003 עד ספטמבר 2014<sup>3</sup>



מהנתונים על כלל הנשים שנרצחו על-ידי בני-משפחה עולה כי מתחילת השנה ועד ספטמבר 2014 נרצחו 20 נשים, בשנת 2013 נרצחו 38 נשים ובשנת 2012 נרצחו 29 נשים.

## 2. נתוני המשטרה<sup>4</sup>

### 2.1. אלימות במשפחה

בחודשים ינואר–אוקטובר 2014 נפתחו במשטרת ישראל בסה"כ 18,912 תיקים עקב תלונות על אלימות במשפחה, ו-12,261 מהם (65%) נפתחו עקב תלונות נשים. בכל שנת 2013 נפתחו בסה"כ 22,652 תיקים עקב תלונות על אלימות במשפחה, ו-14,574 מהתלונות (64%) היו של נשים. מהנתונים עולה כי עולות חדשות הגישו כרבע מהתלונות (22%): כ-16% מהתלונות היו של עולות ממדינות חבר העמים וכ-3% היו של יוצאות אתיופיה (קרוב לכפול משיעור יוצאי אתיופיה בכלל האוכלוסייה בישראל). השיעור לשנה זו דומה לשיעור העולות בכלל

<sup>2</sup> מאיה יוסופוב, פקד מדור נפגעי עבירה, משטרת ישראל, מכתב, התקבל מלשכת השר לביטחון פנים, 13 בנובמבר 2014.

<sup>3</sup> נתוני השנים 2011–2003 מתוך: משטרת ישראל, השנתון הסטטיסטי של משטרת ישראל, 2011, מאי 2012.

<sup>4</sup> מאיה יוסופוב, פקד מדור נפגעי עבירה, משטרת ישראל, דוא"ל, 24 בנובמבר 2014.



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

הנשים המתלוננות בשנים 2013 ו-2012. לא ידוע לנו מה היה שיעור הנשים מהמגזר הערבי בכלל המתלוננות בשנת 2014.

מכלל התיקים שנפתחו בגין אלימות במשפחה בחודשים ינואר-אוקטובר 2014, 9,246 תיקים נפתחו בגין איומים (כ-50%), 2,761 תיקים נפתחו בגין היזק בזדון (15%), 2,325 תיקים נפתחו בגין גרימת חבלה חמורה (12%) ו-24 תיקים נפתחו בגין רצח, ניסיון רצח והריגה.

כמחצית מהתיקים שנפתחו בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 עקב תלונות נשים על אלימות במשפחה (6,360) נגזזו בשל חוסר עניין לציבור, מחוסר ראיות או מאחר שהעברין לא נודע. כשליש מהתיקים הועברו לפרקליטות או לתביעה המשטרית (4,222), וכ-8% מהתיקים עדיין נמצאים בחקירה (924).

**בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 עצרה המשטרה 5,614 גברים בגין עבירות של אלימות במשפחה (עוד היו 261 מעצרים של נשים).** בכל שנת 2013 נעצרו בגין עבירות אלו בסה"כ 6,286 גברים ו-258 נשים, ובכל שנת 2012 נעצרו בסה"כ 5,750 גברים ו-243 נשים.

**בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 הוגשו 3,527 כתבי אישום בגין אלימות במשפחה כלפי נשים.** בכל שנת 2013 הוגשו 4,263 כתבי אישום ובכל שנת 2012 הוגשו 4,281 כתבי אישום בגין עבירה זו.

## 2.2. עבירות מין<sup>5</sup>

**בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 נפתחו במשטרת ישראל 3,402 תיקים עקב תלונות על עבירות מין נגד נשים. ב-1,936 מהתיקים (57%) הנפגעת בגירה וב-1,439 תיקים (42%) הנפגעת קטינה.** יצוין כי יש מספר מועט של תיקים שבהם לא צוין גיל הנפגעת.<sup>6</sup> בכל שנת 2013 נפתחו בסה"כ 3,845 תיקים בגין תלונות על עבירות מין נגד נשים, ושיעור הבגירות והקטינות בהם דומה לשיעור בשנת 2014. **בין התיקים שנפתחו בשנת 2014 בגין עבירות מין כלפי נשים, 249 תיקים היו בגין עבירות מין בתוך המשפחה.** 81% מכלל הנפגעות בעבירות מין הן נשים יהודיות והיתר הן בנות דתות אחרות.

**מחצית מהתיקים בגין עבירות מין כלפי אישה נפתחו בגין מעשה מגונה בכוח (1,703), 21% מהתיקים הם בגין אינוס בכוח/באיומים, כ-16% מהם – בגין מעשה מגונה בפומבי, כ-15% מהם – בגין הטרדה מינית וכ-6% תיקים נפתחו בגין בעילה שלא כחוק.**

37% מהתיקים שנפתחו בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 עקב תלונות נשים על עבירות מין הועברו לפרקליטות או לתביעה המשטרית (1,247), כ-35% מהתיקים נגזזו בשל חוסר עניין לציבור, מחוסר ראיות או מאחר שהעברין לא נודע (1,199), כ-23% מהתיקים עדיין נמצאים בחקירה (769).

**בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 הוגשו 694 כתבי אישום בגין עבירות מין כלפי נשים.** בכל שנת 2013 הוגשו 659 כתבי אישום ובכל שנת 2012 הוגשו 632 כתבי אישום בגין עבירה זו.

**רצידיביזם:** במשטרת ישראל מתועדים 521 גברים שבשנים 2012-2014 (עד אוקטובר) ביצעו שתי עבירות מין או יותר.<sup>7</sup>

<sup>5</sup> מאיה יוספוב, פקד מדור נפגעי עבירה, משטרת ישראל, דוא"ל, 24 בנובמבר 2014.

<sup>6</sup> אסף שחור, מדור סטטיסטיקה, משטרת ישראל, שיחת טלפון, 24 בנובמבר 2014.

<sup>7</sup> מאיה יוספוב, פקד מדור נפגעי עבירה, משטרת ישראל, מכתב, התקבל מלשכת השר לביטחון פנים, 13 בנובמבר 2014.



### 2.3. הפרת צווי הגנה<sup>8</sup>

בחודשים ינואר-אוקטובר 2014 התקבלו במשטרה 940 תלונות על הפרת צווי הגנה ו-689 מהן (73%) היו תלונות של נשים. בכל שנת 2013 התקבלו 1,224 תלונות על הפרת צווי הגנה ו-925 מהן (75%) היו של נשים.

### 3. נתוני שירות בתי-הסוהר

להלן מוצגים נתונים של שירות בתי-הסוהר על אסירים הכלואים בגין אלימות במשפחה ועל אסירים הכלואים בגין עבירות מין.

#### 3.1. אלימות במשפחה

##### אסירים המרצים עונש בגין עבירות של אלימות במשפחה<sup>9</sup>

כיום שוהים במתקנים של שירות בתי-הסוהר 2,400 איש המסווגים כ"אסירי אלימות במשפחה"; 2,341 מהם גברים. מכלל השוהים, 1,774 הם אסירים ו-626 הם עצורים שטרם נגזר דינם. יצוין כי נתוני שירות בתי-הסוהר מבטאים את כלל האסירים והעצורים בגין אלימות במשפחה, ולא רק את מי שעברו עבירות של אלימות כלפי נשים.

כ-55% מאסירי האלימות במשפחה והעצורים (1,326) הם יהודים, והיתר (45%) בני דתות אחרות (35% מוגדרים ערבים-מוסלמים). שיעור בני הדתות האחרות בקרב אסירים הכלואים בגין עבירות של אלימות במשפחה גבוה במידה ניכרת משיעורם באוכלוסייה (כ-21%).

להלן התפלגות אסירי האלימות במשפחה על-פי תקופת המאסר ועל-פי היסטוריית המאסרים, קרי מספר מאסרים קודמים, אם היו. יצוין כי המאסרים הקודמים של אותם אסירים אינם בהכרח בגין עבירות של אלימות במשפחה.

##### טבלה מס' 2: התפלגות אסירי אלימות במשפחה לפי תקופת המאסר

שיעור בכלל האסירים	מספר האסירים	תקופת המאסר שנגזרה, בשנים
6%	102	עד חצי שנה
12%	210	חצי שנה עד שנה
19%	334	1-2
10%	169	2-3
11%	187	3-5
6%	98	5-7
6%	102	7-10
9%	154	10-15
6%	98	15-20
10%	185	20 או יותר
8%	135	מאסר עולם
100%	1,774	סך הכול

<sup>8</sup> מאיה יוספוב, פקד מדור נפגעי עבירה, משטרת ישראל, דוא"ל, 24 בנובמבר 2014.

<sup>9</sup> המידע על אסירי אלימות במשפחה לקוח מתוך: מירב בן דוד, ר"כ ע. רח"ט כליאה, נציבות שירות בתי-הסוהר, דוא"ל, 20 בנובמבר 2014.



מהטבלה עולה כי כ-60% מאסירי האלימות במשפחה מרצים מאסר של חמש שנים או פחות. כרבע מהאסירים מרצים מאסר של 15 שנות מאסר או יותר.

**טבלה מס' 3: התפלגות האסירים והעצורים הכלואים בגין אלימות במשפחה לפי היסטוריית מאסרים**

שיעור בכלל האסירים והעצורים	מספר האסירים והעצורים	
28%	671	מאסר ראשון
17%	398	מאסר שני
11%	271	מאסר שלישי
10%	233	מאסר רביעי
7%	179	מאסר חמישי
27%	648	מאסר שישי או יותר
100%	2,400	סך הכול

מהטבלה עולה כי יותר משני-שלישים מאסירי האלימות במשפחה הם במאסרים חוזרים; לכ-27% אסירים זהו מאסר שישי או יותר. כאמור, המאסרים הקודמים של אותם אסירים אינם בהכרח בגין עבירות של אלימות במשפחה.

**10 תוכניות לטיפול באסירי אלימות במשפחה**

בשירות בתי-הסוהר שלושה סוגי תוכניות לטיפול באסירי אלימות במשפחה:

- א. **טיפול פרטני** על-ידי עובדים סוציאליים באגף.
- ב. **קבוצות טיפוליות קצרות מועד**, העוסקות בכישורי חיים, מושגי יסוד באלימות במשפחה, היכרות ראשונית עם מעגל האלימות, רגשות, תקשורת בין-אישית ועוד. הקבוצות מקיימות כ-15 מפגשים, ובכל קבוצה משתתפים 10–15 אסירים. **בשנת 2013 התקיימו 32 קבוצות והשתתפו בהן 899 אסירים.**
- ג. **מחלקות לטיפול באלימות במשפחה**: בשירות בתי-הסוהר פועלות שתי מחלקות לטיפול באסירי אלימות במשפחה: מחלקת "בית התקווה" בבית-הסוהר "חרמון" ומחלקת "קשת" בבית-הסוהר "רימונים". להלן פירוט על הפעילות בשתי המחלקות:

- **במחלקת "בית התקווה"** ניתן טיפול לאסירים שנשפטו על אלימות זוגית בלבד ויש בה 40 מקומות כליאה. המחלקה קיימת זה 14 שנים, היא פועלת כקהילה טיפולית ומתקיימים בה כנסי משפחות, מפגשי בוגרים וכדומה. **בשנת 2013 שהו במחלקה 74 אסירים.** פעילות המחלקה בעבר לוותה במחקר של אוניברסיטת חיפה, ועל-פי תוצאותיו שיעור הרצידיביזם (מאסרים חוזרים) בקרב מי שהשלימו את הטיפול במסגרתה הוא 12% (לעומת שיעור פשיעה חוזרת של כ-66% בקרב כלל אסירי האלימות במשפחה): 3% מהאסירים המשוחררים שהשלימו את הטיפול חזרו למאסר בגין אלימות במשפחה, ו-9% נאסרו שוב בגין עבירות אחרות. עם זאת, יש לזכור כי

<sup>10</sup> המידע על תוכניות הטיפול לאסירי אלימות במשפחה לקוח מתוך: טלי גבע, רכזת עבירות במשפחה ועברייני מין, מחלקת חינוך, טיפול ושיקום, שירות בתי-הסוהר, דוא"ל, 5 בנובמבר 2014; מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [אלימות כלפי נשים – ריכוז נתונים לשנת 2012](#), כתבה שלי מזרחי, 22 בנובמבר 2012.



ייתכן שלאסירים המסיימים את התוכנית יש מלכתחילה סיכון קטן יותר לחזור למעגל הפשיעה.<sup>11</sup>

○ במחלקת "קשת" ניתן טיפול הן לאסירים שנשפטו על אלימות זוגית והן לאסירים שנשפטו עקב אלימות כלפי בני-משפחה אחרים. המחלקה פועלת משנת 2010 ויש בה 54 מקומות. **בשנת 2013** **שהו במחלקה 45 אסירים.**

על-פי תשובת השב"ס, בימים אלו עורכת יחידת המחקר, בשיתוף האוניברסיטה העברית, מחקר בנושא אפקטיביות הטיפול באסירי אלימות במשפחה. מתשובת השב"ס עולה שיש שתי בעיות עיקריות בנושא שיקום אסירים: א. תקופות המאסר הקצרות הנגזרות על אסירי אלימות במשפחה, אשר אינן מאפשרות את שילוב האסיר בתהליך טיפולי מלא; ב. קושי בהכשרה והדרכה של הצוותים בשל היקף פעילות נרחב והיעדר תקציב ייעודי לכך.

### 3.2. עבירות מין

#### אסירים המרצים עונש בגין עבירות מין<sup>12</sup>

בשירות בתי-הסוהר 990 אסירים הכלואים בגין עבירות מין (ובהם אישה אחת), כ-72% מהם יהודים וכ-28% הם בני דתות אחרות (21% מוגדרים ערבים-מוסלמים). להלן התפלגות האסירים הכלואים בגין עבירות מין לפי תקופת המאסר ולפי היסטוריית מאסרים.

#### טבלה מס' 4: התפלגות עברייני מין לפי תקופת המאסר

שיעור בכלל האסירים	מספר האסירים	תקופת המאסר שנגזרה, בשנים
0.5%	5	עד חצי שנה
1.7%	17	חצי שנה עד שנה
5.3%	52	1-2
5.7%	56	2-3
13%	130	3-5
30.6%	303	5-10
21.2%	210	10-15
22%	217	15 או יותר
100%	990	סך הכול

מהטבלה עולה כי כ-40% מהאסירים הכלואים בגין עבירות מין מרצים מאסר של עשר שנים או יותר.

<sup>11</sup> מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "אלימות כלפי נשים – ריכוז נתונים לשנת 2012", כתבה: שלי מזרחי, 22 בנובמבר 2012.  
<sup>12</sup> המידע על אסירים עברייני מין לקוח מתוך: מירב בן דוד, ר"כ ע. רח"ט כליאה, נציבות שירות בתי-הסוהר, דוא"ל, 5 בנובמבר 2014.





**טבלה מס' 5: התפלגות עברייני מין לפי היסטוריית מאסרים**

שיעור בכלל האסירים	מספר האסירים	
45.6%	451	מאסר ראשון
29.4%	291	מאסר שני
9.2%	91	מאסר שלישי
6.6%	65	מאסר רביעי
2.9%	29	מאסר חמישי
1.5%	15	מאסר שישי
0.9%	9	מאסר שביעי
1.1%	11	מאסר שמיני
1.3%	13	מאסר תשיעי
1.5%	15	מאסר עשירי ומעלה
100%	990	סך הכול

מהטבלה עולה כי למחצית מהאסירים השפוטים על עבירות מין (כ-54%) זהו מאסר חוזר.

391 מהאסירים שנשפטו על עבירות מין כלואים בגין גילוי עריות (כ-39%): 79% מהם יהודים (309), והיתר בני דתות אחרות (82). כ-55% מכלל האסירים הכלואים בגין גילוי עריות מרצים מאסר של עשר שנים ומעלה (215 אסירים).

**תוכניות לטיפול באסירים הכלואים בגין עבירות מין<sup>13</sup>**

הטיפול באסירים שנשפטו על עבירות מין נעשה באמצעות מחלקות טיפוליות לטיפול בעברייני מין ובאמצעות קבוצות קצרות מועד – כישורי חיים לעברייני מין. להלן מידע על כל אחת מהקבוצות האמורות:

☒ **קבוצות קצרות מועד – כישורי חיים לעברייני מין** הן קבוצות למידה המקיימות 12–15 מפגשים, ובכל קבוצה משתתפים 10–12 מטופלים. בשנת 2013 היו 64 קבוצות ו-784 מטופלים. מדובר בעלייה ניכרת במספר הקבוצות ובמספר המטופלים בהשוואה לשנים קודמות: בשנת 2012 היו 28 קבוצות ו-336 מטופלים ובשנת 2011 – 24 קבוצות ו-293 מטופלים בהתאמה.

☒ **במחלקות הטיפוליות מתקיימות קבוצות טיפוליות העוסקות בכישורי חיים דוגמת זוגיות, מיניות בריאה, אמפתיה ועוד.** הטיפול נועד להפחית את רמת המסוכנות של העבריינים ואת הסיכוי שיעברו עבירות מין חוזרות וכן לסייע להם להכיר את מעגל התקיפה האישי שלהם, לזהות עיוותי חשיבה וגורמי סיכון, לפתח דרכי התמודדות ועוד. **כיום פועלות בשירותו בתי-הסוהר שלוש מחלקות טיפוליות לעברייני מין ובהן 134 מקומות בסה"כ:** 40 מקומות במחלקה בבית-הסוהר "מעשיהו", 40 מקומות במחלקה בבית-הסוהר "חרמון" ו-54 מקומות במחלקה בבית-הסוהר "רימונים". בשנת 2013 **היו במחלקות אלו 145 אסירים:** 49 אסירים שהו בבית-הסוהר "מעשיהו", 47 אסירים שהו ב"חרמון" ו-49 אסירים שהו ב"רימונים".

<sup>13</sup> המידע על תוכניות הטיפול לאסירים עברייני מין לקוח מתוך: טלי גבע, רכות עבירות במשפחה ועברייני מין, מחלקת חינוך, טיפול ושיקום, שירותו בתי-הסוהר, דוא"ל, 5 בנובמבר 2014;



#### 4. נתוני הנהלת בתי-המשפט על בקשות לצווי הגנה בענייני משפחה

להלן יוצגו נתונים על בקשות לצווי הגנה שהוגשו לבתי-המשפט מכוח החוק למניעת אלימות במשפחה, בשנים 2013 ו-2014 (ינואר-ספטמבר). יצוין כי בנתונים נכללות הן בקשות שהגישו נשים והן בקשות שהגישו גברים, שכן בהנהלת בתי-המשפט אין אפשרות לפלח את הבקשות לפי מין המגיש.<sup>14</sup>

לצו הגנה בגין ענייני משפחה יש שני שלבים: ראשית, ניתן לקבל צו הגנה ראשוני במעמד צד אחד, סמוך להגשת הבקשה. תוקפו של צו זה הוא לימים ספורים בלבד.<sup>15</sup> לדברי קובי משמוש, מנהל תחום כלכלה וסטטיסטיקה בהנהלת בתי-המשפט, כ-99% מהבקשות לצו הגנה ראשוני מתקבלות.<sup>16</sup> בהחלטה על מתן צו הגנה ראשוני קובע השופט מועד לדיון נוסף במעמד שני הצדדים, כדי לאפשר לצד השני (שנגדו הוצא הצו) להגן על עצמו.<sup>17</sup> על-פי נתוני הנהלת בתי-המשפט, כ-9% מהבקשות נדחות לאחר הדיון השני ואילו בשאר המקרים הבקשה מתקבלת או שהתיק נסגר ללא דחיית הבקשה, לדוגמה בשל פשרה בין הצדדים.<sup>18</sup>

#### טבלה מס' 6: בקשות למתן צווי הגנה מכוח החוק למניעת אלימות במשפחה, 2013-2014<sup>19</sup>

שנה	מספר בקשות
2013	8,441
ינואר-ספטמבר 2014	6,277

לדברי קובי משמוש, בשנים האחרונות ממוצע מספר הבקשות בכל שנה הוא כ-9,000 בקשות.<sup>20</sup>

#### 5. משרד הבריאות<sup>21</sup>

##### 5.1. נתונים

מ-19 בנובמבר 2003 משרד הבריאות אוסף נתונים על נשים נפגעות אלימות במשפחה על-פי נוהל איתור וטיפול נפגעות אלימות במשפחה על-ידי מטפלים במסגרות הבריאות – באשפוז ובקהילה. הנוהל מחייב את כל אנשי מקצועות הבריאות לתשאל במישרין נשים שבטיפולם בדבר חשיפה לאלימות במשפחה ופגיעה מאלימות כזאת. לפי הנוהל, יש לשים לב במיוחד לנשים בביקורים ראשונים, במהלך היריון, לאחר לידה וכל שינוי בסטטוס המשפחתי או האישי, ובכל מקרה שבו מתעורר חשד כלשהו לפגיעה.

<sup>14</sup> מריה צ'ירקנה, מחלקת כלכלה וסטטיסטיקה, הנהלת בתי-המשפט, דוא"ל, 5 בנובמבר 2014.

<sup>15</sup> משרד הרווחה והשירותים החברתיים, [הגנה וסיוע ראשוני לנפגעי אלימות במשפחה](#), תאריך כניסה: 5 בנובמבר 2014.

<sup>16</sup> קובי משמוש, מנהל מחלקת כלכלה וסטטיסטיקה, הנהלת בתי-המשפט, שיחת טלפון, 12 בנובמבר 2014.

<sup>17</sup> משרד הרווחה והשירותים החברתיים, [הגנה וסיוע ראשוני לנפגעי אלימות במשפחה](#), תאריך כניסה: 5 בנובמבר 2014.

<sup>18</sup> מריה צ'ירקנה, מחלקת כלכלה וסטטיסטיקה, הנהלת בתי-המשפט, דוא"ל, 9 בנובמבר 2014.

<sup>19</sup> נתוני השנים 2013 ו-2014 מתוך: מריה צ'ירקנה, מחלקת כלכלה וסטטיסטיקה, הנהלת בתי-המשפט, דוא"ל, 5 בנובמבר 2014.

<sup>20</sup> קובי משמוש, מנהל מחלקת כלכלה וסטטיסטיקה, הנהלת בתי-המשפט, שיחת טלפון, 12 בנובמבר 2014.

<sup>21</sup> ד"ר זוהר סהר, מ"מ מנהלת המחלקה לטיפול באלימות במשפחה ותקיפה מינית, וישראלה דנינו, מרכזת ארצית תחום אלימות נגד נשים, המחלקה לטיפול באלימות במשפחה ותקיפה מינית, השירות הארצי לעבודה סוציאלית, משרד הבריאות, דוא"ל, 27 באוקטובר 2014.



בשנת 2013 דווח במערכת הבריאות על 4,810 מקרים של אלימות במשפחה ותקיפה מינית של נשים או נערות שהגיעו לקבל טיפול במסגרות הבריאות: בתי-חולים, קופות-חולים ותחנות טיפת חלב – תחנות לבריאות המשפחה. נתון זה גבוה מעט ממספר הדיווחים בשנת 2012 – 4,171 מקרים.<sup>22</sup> מהנשים שדווח עליהן במערכת הבריאות בשנת 2013, 3,790 נשים אותרו בבתי-החולים ובקופות-החולים ו-1,020 נשים אותרו בתחנות טיפת חלב.

כמו כן, מתחנות טיפת חלב נמסר על 909 נשים נוספות שיש לגביהן חשד לאלימות במשפחה אולם הוא לא בוסס.

**טבלה מס' 7: דיווחים שהתקבלו מהשירותים הסוציאליים בבתי-החולים ובקופות-החולים<sup>23</sup> על נשים שנמצא או התעורר חשד שהן נפגעות אלימות במשפחה או תקיפה מינית, לפי סוג הפגיעה, 2013**

סוג הפגיעה	נערות בנות 18–13	נשים בנות 19–64	נשים מעל גיל 65	סך הכול – נשים מעל גיל 13
התעללות/תקיפה מינית בתוך המשפחה	107	244	19	370
התעללות פיזית	127	1,451	243	1,821
הזנחה/מניעת טיפול	75	39	229	343
התעללות נפשית	120	425	183	728
הטרדה מאיימת	7	75	19	101
התעמרות כלכלית ו/או מניעת זכויות	4	52	32	88
תקיפה מינית בידי אדם זר או אדם מוכר שאינו בן-משפחה	72	218	49	339
<b>סך הכול</b>	<b>512</b>	<b>2,504</b>	<b>774</b>	<b>3,790</b>

מהטבלה עולה, בין היתר, המידע הזה:

- בקרב נשים בכל קבוצות הגיל הפגיעה השכיחה ביותר היא התעללות פיזית. כ-48% מהנשים שדווח עליהן במשרד הבריאות (לא כולל תחנות טיפת חלב) סבלו מסוג זה של פגיעה. סוג פגיעה שכיח נוסף הוא התעללות נפשית, וממנו סבלו 19% מהנשים שהתקבל דיווח עליהן.
- תקיפה מינית מסוג כלשהו עברו כ-35% מהקטינות בנות 13–18 שדווח עליהן למשרד הבריאות סבלו מפגיעה מינית מסוג זה, 18% מהנשים בנות 19–64 ו-9% מהנשים מעל גיל 65.
- מחלוקה לפי גיל הנשים עולה כי הנשים הפגיעות ביותר הן קטינות בנות 13–18 ונשים מעל גיל 65; כ-13.5% מהנשים שהתקבל עליהן דיווח היו קטינות בנות 13–18, ואילו שיעורן בכלל אוכלוסיית הנשים מעל גיל 13 הוא כ-10%; כ-20% מהנשים שהתקבל עליהן דיווח היו בנות 65 ומעלה, ואילו שיעורן באוכלוסייה האמורה הוא כ-12%.

להלן יוצג מספר הנשים שתושאלו בתחנות טיפת חלב של משרד הבריאות כדי לבדוק אם נפגעו, לפי מחוזות. יצוין כי בשל קושי באיסוף הנתונים, פילוח מספר הנשים שתושאלו לא נכלל מידע מכלל תחנות טיפת חלב ועל כן מספר הדיווחים בטבלה בחלוקה לפי מחוזות (טבלה מס' 8) נמוך במעט מכלל הדיווחים הארצי: 1,020 נשים בדיווח הארצי לעומת 986 נשים בדיווח המחוזות, וכך 909 נשים שיש חשד שנפגעו בדיווח הארצי לעומת 877 נשים כאמור בדיווח המחוזות.

<sup>22</sup> מספר המקרים המדווחים במערכת הבריאות בשנת 2012 מתוך: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [אלימות כלפי נשים – ריכוז נתונים לשנת 2103](#) כתב יובל בגייסקי, 25 בנובמבר 2013.

<sup>23</sup> ללא נתוני טיפת חלב – 1,020 דיווחים.



מחוז	נשים שתושאלו	נשים שאותרו כנפגעות אלימות	נשים שענו בשלילה אך נותר לגביהן חשד
צפון	26,511	318	101
חיפה	16,983	134	95
מרכז	15,778	355	522
דרום	8,504	73	81
תל אביב	10,578	57	14
ירושלים	1,100	11	11
אשקלון	4,931	38	53
<b>סך הכול</b>	<b>84,385</b>	<b>986</b>	<b>877</b>

## 5.2. תוכניות להכשרה באיתורן של נפגעות אלימות במשפחה, אבחון מצבן וטיפול בהן<sup>25</sup>

משרד הבריאות מפעיל כמה תוכניות לחיזוק היכולת והמימונויות של עובדים סוציאליים ואנשי טיפול אחרים באיתור נפגעות אלימות במשפחה, אבחון מצבן וטיפול בהן. להלן יפורטו חלק מתוכניות אלה:

- 1. תקצוב שעות לעובדים סוציאליים ייעודיים המרכזים את נושא האלימות במשפחה (נשים וזקנים) בבת-חולים ובקופות-החולים** – בכל בית-חולים ובכל מחוז של קופת-חולים מתוקצב עובד סוציאלי ייעודי לנושא, במימון משותף של משרד הרווחה והשירותים החברתיים ומשרד הבריאות.
- 2. ימי הכשרה לעובדים סוציאליים המרכזים את נושא האלימות במשפחה** – בשנים 2013–2014 נערכו שלושה ימי הכשרה לכ-50 עובדים, בנושאים: היבטים משפטיים של אלימות במשפחה במערכת הבריאות, טיפול בנשים נפגעות אלימות בגישה המתאימה לתרבות החברה החרדית ועבודה עם שירותי הרווחה בנושא נשים נפגעות אלימות.
- 3. קורס בסיסי להכשרת אנשי בריאות בנושא נפגעי תקיפה מינית** – הקורס מתקיים בשיתוף המרכז הרב-תחומי לטיפול בנפגעי תקיפה מינית בחיפה. הקורס היה בהיקף של 25 שעות אקדמיות והשתתפו בו 70 אנשי מקצוע מתחום הבריאות מאזור הצפון. לדברי משרד הבריאות, בשנת 2015 מתוכנן להיפתח קורס נוסף.
- 4. קורסי "אשנב לאלימות" לעובדים סוציאליים במערכת הבריאות** – באוקטובר 2014 נפתח קורס כאמור, והשתתפו בו 30 עובדים סוציאליים מבת-חולים וקופות-החולים. לדברי משרד הבריאות, בדצמבר 2014 עתיד להיפתח קורס "אשנב לאלימות" לעובדים סוציאליים בבריאות הנפש.
- 5. הכשרת רופאים ייעודיים לאיתור קטינים נפגעי התעללות ולביצוע בדיקות קליניות לנפגעי תקיפה מינית** – על-פי המשרד, התוכנית יועדה במקור לרופאי ילדים אך בשל צורכי השטח הוכשרו גם ארבע רופאות נשים למתן מענה על צורכי נערות ונשים. בקורס היו 27 ימי לימוד ושמונה ימי הכשרה והתנסות

<sup>24</sup> הנתונים נתקבלו מטובה ברקת, מנהלת לשכת המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, דוא"ל, 20 בנובמבר 2014. המידע מתייחס רק לתחנות טיפות חלב של משרד הבריאות ותחנות טיפת חלב של קופות-החולים והעיריות אינן נכללות בו. ד"ר זוהר סהר, מ"מ מנהלת המחלקה לטיפול באלימות במשפחה ותקיפה מינית, משרד הבריאות, שיחת טלפון, 20 בנובמבר 2014.

<sup>25</sup> ד"ר זוהר סהר, מ"מ מנהלת המחלקה לטיפול באלימות במשפחה ותקיפה מינית, וישראלה דנינו, מרכזת ארצית תחום אלימות נגד נשים, המחלקה לטיפול באלימות במשפחה ותקיפה מינית, השירות הארצי לעבודה סוציאלית, משרד הבריאות, דוא"ל, 27 באוקטובר 2014.

של שבועיים בארה"ב במרכזי הגנה. ההכשרה התקיימה בשיתוף מכון "חרוב" והמכון הלאומי לרפואה משפטית. עלות הקורס הייתה 1.7 מיליון ש"ח, והוא מומן במשותף על-ידי המשרד ומכון "חרוב".

6. **קורס הכשרה לצוותים רב-מקצועיים במחלקות אקוטיות מבוגרים במרכזים לבריאות הנפש** בנושא איתור קטינים בסיכון והורים הנמצאים בסיכון להורות מסכנת. הקורס התקיים בשיתוף מכון "חרוב" ואגף בריאות הנפש, והיקפו היה שבעה מפגשים – 46 שעות אקדמיות בסה"כ.

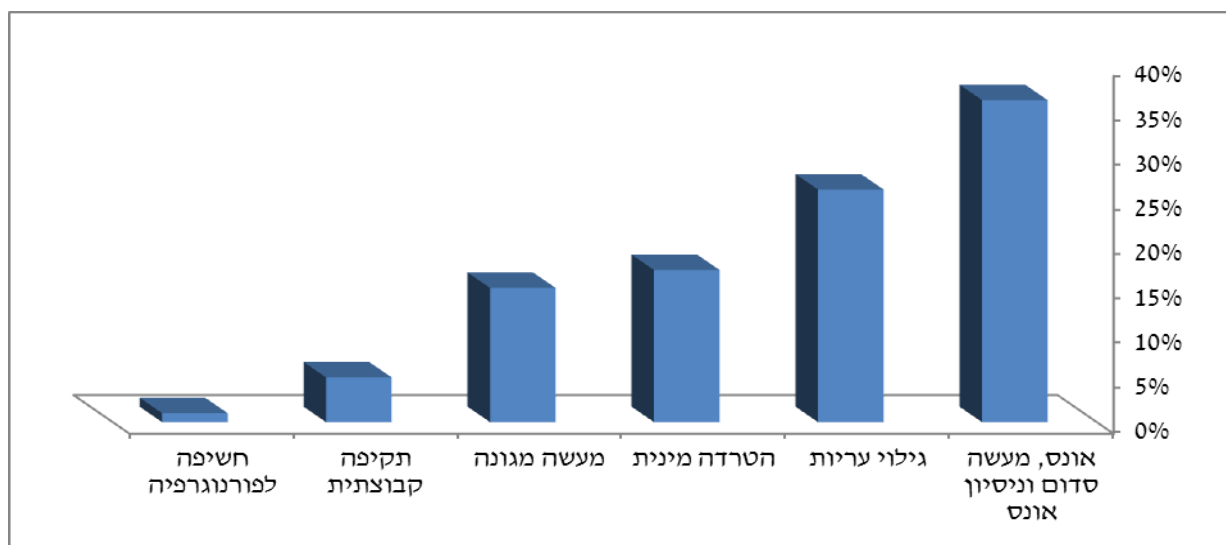
7. **הכשרה לאנשי המקצוע השונים** ובהם אחיות אחראיות נושא בלשכות הבריאות המחוזיות והנפתיות, עובדים סוציאליים, צוותים בבתי-החולים, רופאי ואחיות טיפת חלב ועוד.

## 6. נתוני איגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ולנפגעות תקיפה מינית<sup>26</sup>

על-פי נתוני איגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ולנפגעות תקיפה מינית, בשנת 2013 התקבלו במרכזי הסיוע כ-40,000 פניות, ובהן 8,637 פניות חדשות. יצוין כי מספר הפניות החדשות לשנה זו גבוה ב-12% ממספר הפניות החדשות בשנת 2012 (7,700). 87% מהפניות החדשות התקבלו מנשים, נערות וילדות. כשני-שלישים מהפונים שדיווחו על גילם היו קטינים בעת הפגיעה בהם.

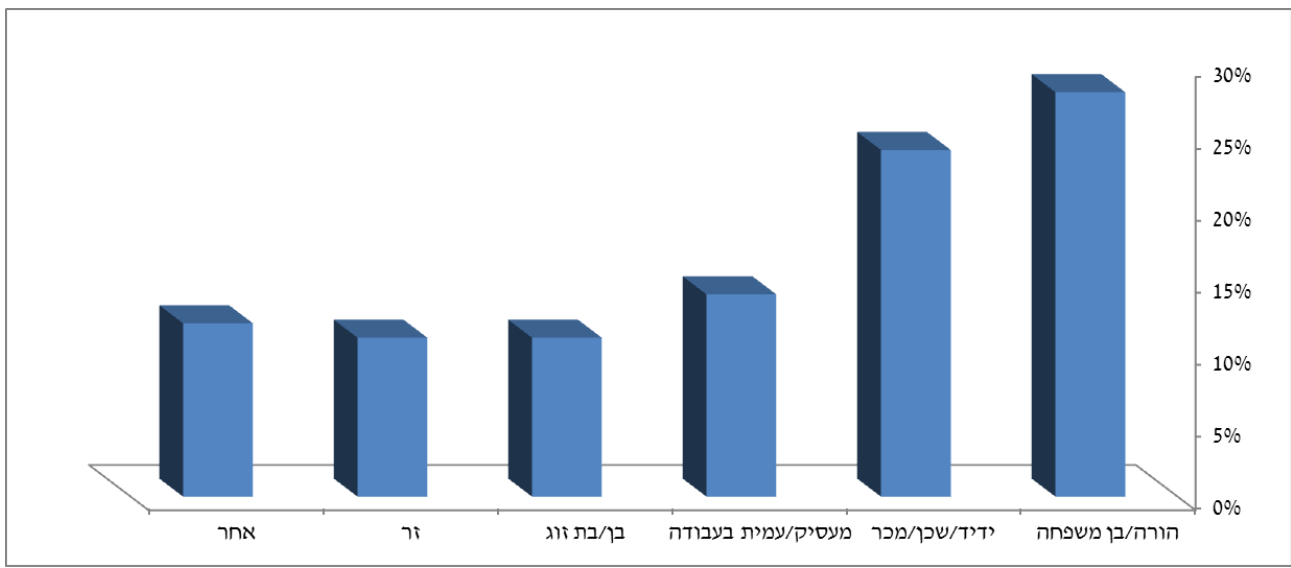
להלן התפלגות הפניות אל מרכזי הסיוע לפי סוג התקיפה ולפי זהות הפוגע. יצוין כי בהתפלגות להלן מוצגות כלל הפניות, הן מנשים והן מגברים, אולם מכיוון שרוב הפניות הן של נשים (87%) אפשר להניח שהנתונים הכלליים קרובים לנתוני פניות הנשים.

### גרף מס' 2: התפלגות פניות אל מרכזי הסיוע לפי סוג התקיפה, 2013



<sup>26</sup> איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית, עבודה מטרידה – התמודדות עם תופעת ההטרדות המיניות בעבודה בישראל, 2014, התקבל על-ידי תום יוגב, דוברת, איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית, 16 בנובמבר 2014. בשל אופי השיחות והאפשרות לשמור על אנונימיות, לא בכל השיחות נמסר מידע מלא על זהות הקורבן. הנתונים המובאים בקטגוריות השונות הם נתוני השיחות שבהן נמסר המידע.

### גרף מס' 3: התפלגות פניות אל מרכזי סיוע לפי זהות הפוגע, 2013



מהגרפים עולה כי הסיבה השכיחה ביותר לפנייה אל מרכזי הסיוע היתה אונס/מעשה סדום, ויותר משליש מהפונים פנו מסיבה זו. אשר לזהות הפוגע, בקרוב ל-30% מכלל הפניות מדווח כי הפוגע הוא בן-משפחה.

#### 7. משרד הרווחה והשירותים החברתיים<sup>27</sup>

בפרק זה יוצגו נתונים על הטיפול של משרד הרווחה והשירותים החברתיים (להלן: משרד הרווחה) באלימות במשפחה ובנשים נפגעות תקיפה מינית.

##### 7.1. אלימות במשפחה

##### 7.1.1. מרכזים לטיפול באלימות במשפחה

משרד הרווחה נותן שירותי טיפול בנושא זה באמצעות 88 מרכזים ויחידות בפריסה ארצית של מחלקות הרווחה ברשויות המקומיות, שמטפלים בהם בנשים, גברים וילדים. אופי הטיפול הוא פרטני וקבוצתי. במרכזים מתקיימות, בין היתר, תוכניות בין-משרדיות כגון "חברות וזוגיות ללא אלימות" (תוכנית מניעה לבני-נוער בשיתוף משרד החינוך), ניתנים שירותים זמינים בתחנות משטרה מטעם עובדים סוציאליים מהמרכזים לעבודה עם נשים נפגעות אלימות ועם גברים אלימים ופועלת תוכנית "גשרים" לטיפול בעולים. **22 מרכזים מיועדים לטיפול באוכלוסייה הערבית וארבעה מרכזים מיועדים לקהילה החרדית.**<sup>28</sup>

בשנת 2013 טופלו במרכזים 11,112 איש; 66% מהם היו נשים (7,286), 26% היו גברים (2,951) ו-8% ילדים (875). נתונים אלו דומים לנתוני שנת 2012, שבה היו 11,216 מטופלים, 65.5% מהם נשים, 25.5% גברים ו-9% ילדים.

<sup>27</sup> המידע בפרק זה מתוך: ענת שגב, עו"ס, מרכזת הקשר כנסת-ממשלה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, דוא"ל 20 בנובמבר 2014.

<sup>28</sup> ענת שגב, עו"ס, מרכזת הקשר כנסת-ממשלה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, דוא"ל, 23 בנובמבר 2014.



אשר להתפלגות המטופלים לפי מגזר, 19% מהמשפחות היהודיות שטופלו היו משפחות עולים, וכ-51% מהן היו משפחות של יוצאי חבר המדינות, כ-27% היו משפחות של עולים מאתיופיה וכ-22% ממדינות אחרות. נראה כי חלקן של משפחות יוצאות אתיופיה בכלל המטופלים (כ-5.7%) גדול במידה ניכרת משיעור יוצאי אתיופיה באוכלוסייה בישראל (כ-1.6%). 14% מכלל המשפחות שטופלו במרכזים לטיפול באלימות במשפחה היו מהמגזר הערבי – שיעור זה נמוך משיעור המגזר הערבי בכלל האוכלוסייה ואף נמוך במעט משיעורו בקרב המטופלים בשנת 2012 (כ-17%). לדברי המשרד אין נתונים על מטופלים מהמגזר החרדי.

## 7.1.2. הגנה לנשים נפגעות אלימות

**מקלטים לנשים נפגעות אלימות:** המקלטים לנשים נפגעות אלימות וילדיהן נועדו לספק הגנה וביטחון פיזי ונפשי לנשים הנתונות במצב של סיכון פיזי או טרור נפשי וילדיהן. הנשים השוהות במקלט וילדיהן מקבלים טיפול אישי וקבוצתי על-ידי עובדות סוציאליות וכן העשרה טיפולית נוספת, המשתנה ממקלט למקלט. בשתי ערים פועלת תוכנית תעסוקה במסגרת המרכזים והיא נותנת מענה גם על צורכי הנשים היוצאות מהמקלטים. בשישה מקלטים מופעלות תוכניות תעסוקה שמושם בהן דגש על ליווי שיקומי תעסוקתי. התוכניות מופעלות על-ידי ארגונים חיצוניים ("ידידות" טורונטו ו"רוח נשית").

**כיום פועלים 14 מקלטים לנשים מוכות.** שניים מהמקלטים מיועדים לנשים ערביות ושני מקלטים נוספים הם מקלטים מעורבים, שבהם יש צוות דובר ערבית. שני מקלטים מיועדים לנשים חרדיות, ובשניים מהמקלטים, הפועלים בשיתוף עם משרד הבריאות, משתלבות נשים עם צרכים מיוחדים. יצוין כי על-פי משרד הרווחה, כל המקלטים מקבלים נשים ללא הבדל דת, גזע ולאום.<sup>29</sup>

**בשנת 2014 (עד 27 באוקטובר) שהו במקלטים 645 נשים ועמן 932 ילדים.** 40% מהנשים ששהו במקלטים היו מהמגזר הערבי, 32% היו נשים דתיות וחרדיות, 17% היו ממדינות ברית-המועצות, 11% היו יוצאות אתיופיה ו-1.5% נשים ששהו במקלטים היו שוהות לא חוקיות בארץ. בין 259 הנשים הערביות ששהו במקלטים היו 57 נשים בדואיות ושמונה נשים דרוזיות. יודגש כי שיעור הנשים יוצאות אתיופיה ששהו במקלטים (11%) גבוה במידה ניכרת משיעור כלל יוצאי אתיופיה באוכלוסייה בישראל, כ-1.6%.

**כ-40% מהילדים השוהים במקלטים הם בני 0-3, 28% הם בני 4-6, 21% בני 7-10, 8% בני 11-13 ו-3% הם בני 13 ומעלה.**

**בדרך כלל הנשים שוהות במקלטים חודשים ספורים:** 42% מהנשים שהו במקלט עד חודש, 8% מהנשים שהו 1-2 חודשים, 8% - 2-3 חודשים, 11% - 3-6 חודשים, 10% - 6-12 חודשים ו-2% שהו במקלט מעל שנה. 19% מכלל הנשים שדווח עליהן שהו במקלטים במועד איסוף הנתונים ולכן לא ניתן לקבוע את משך שהותן. כ-77% מהנשים שהו במקלטים פעם אחת, 19% מהנשים שהו במקלט פעמיים ו-4% מהנשים שהו בו שלוש פעמים או יותר.

**מנתוני משרד הרווחה והשירותים החברתיים עולה כי בשנת 2014 (עד 27 באוקטובר) התקבלו במקלטים 658 פניות; 513 נשים התקבלו והגיעו למקלט, 54 נשים התקבלו ולא הגיעו למקלט ופנייתן של 91 נשים נדחתה;** 54 נשים נדחו בשל חוסר מקום במקלטים, ולדברי משרד הרווחה ברוב המקרים הן התקבלו במקלטים אחרים; תשע נשים נדחו בשל אי-התאמה לאוכלוסיית היעד; שמונה נשים נדחו בשל גיל הילדים או גודל המשפחה; חמש נשים נדחו בשל מקום מגורים; ארבע נשים נדחו בשל מחלת נפש פעילה; ארבע נשים נדחו מסיבות ביטחוניות; ארבע נשים נוספות נדחו בשל קשיים התנהגותיים ושלוש נשים נדחו בשל אי-ידיעת השפה.

<sup>29</sup> המקלטים מספקים הגנה וטיפול גם לנשים וילדים חסרי מעמד בארץ.



**סיוע כלכלי לנשים במקלטים**: נשים השוהות במקלט זכאיות לדמי כיס. נוסף על כך, על-פי **תיקון לחוק הבטחת הכנסה (תיקון מספר 39), התשע"ב-2012**, אישה שהייתה זכאית להבטחת הכנסה טרם כניסתה למקלט תמשיך לקבל קצבה זו.<sup>30</sup>

**סיוע לנשים העוזבות את המקלטים**: נשים העוזבות את המקלטים עוברות הכנה לקראת יציאה, הכוללת ליווי ממשי בתהליך חיפוש הדירה, סיוע וייעוץ בהשמה למסגרות, טיפול סוציאלי המתייחס לחששות וקשיים, סיוע משפטי ועוד. **על-פי חוק שירותי רווחה (מענק הסתגלות לנשים ששהו במקלט לנשים מוכות), התשע"ב-2012**, אישה ששהתה לפחות 60 ימים במקלט לנשים מוכות ואינה שבה לביתה לאחר צאתה מהמקלט תהיה זכאית עם יציאתה מהמקלט, למענק הסתגלות.<sup>31</sup> החוק קובע כי המענק יעמוד על 8,000 ש"ח וכן 1,000 ש"ח נוספים בעבור כל ילד, אך לא יותר משני ילדים; נקבע שהסכומים יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה בהתאם לעלייה בשיעורי המדד שנקבע בחוק. על-פי החוק, יש להשתמש במענק בהתאם לתוכנית השיקומית-טיפולית שנקבעה עבור האישה. כמו כן, נקבע בחוק כי קבלת המענק אינה פוגעת בזכאות האישה לגמלת הבטחת הכנסה, אם יש לה זכות כאמור. מתחילת יישום החוק קיבלו כ-230 נשים את המענק. יש לתת את הדעת כי בחוק מוגדרת תקופת מינימום של 60 ימים בעוד כמחצית מהנשים ששהו במקלטים בשנת 2014 (עד 27 באוקטובר) שהו בהם עד חודשיים.

**דירות מעבר לנשים נפגעות אלימות וילדיהן**: דירות אלו משמשות נשים ששהו קודם לכן במקלטים ונועדו ליצור עבור נשים אלו וילדיהן מסגרת טיפולית המשכית לפני החזרה לקהילה. כל דירה מיועדת לשתי נשים וילדיהן, והשהות בהן היא לתקופה של 6–12 חודשים.<sup>32</sup> כיום פועלות 15 דירות מעבר, ו-11 מהן מתוקצבות על-פי סל השירותים שנקבע על-ידי המשרד. אחת מהדירות מיועדת לנשים מהחברה הערבית ואחת לנשים מהחברה החרדית.<sup>33</sup> על-פי נתוני משרד העלייה והקליטה, בשנת 2013 שהו בדירות המעבר 38 נשים, ובהן 17 עולות (כ-45%): שמונה יוצאות חבר המדינות ותשע יוצאות אתיופיה.<sup>34</sup>

### 7.1.3. טיפול בגברים אלימים

#### דירות של"ב (שהייה למורחקי בית)

דירות השלי"ב מיועדות לגברים אשר הורחקו מביתם בהליך הפלילי או האזרחי ואין להם מקום מגורים חלופי במסגרת המשפחה. כיום פועלת דירת של"ב אחת בבאר-שבע והיא מופעלת על-ידי השירות לרווחת הפרט והמשפחה. במהלך 2012 נפתחה דירה נוספת בהוסטל "בית נועם" (ראו פירוט בהמשך). יצוין כי על-פי תשובת משרד הרווחה, דירת של"ב נוספת אמורה הייתה להיפתח אך לא נפתחה בסופו של דבר בשל היעדר תקציב. כמו כן, בעבר פעלה דירה נוספת בחיפה, אך לדברי המשרד היא נסגרה עקב קשיים כספיים.<sup>35</sup> בדירה בבאר-שבע יכולים להתגורר עד 13 גברים בו זמנית.

<sup>30</sup> חוק הבטחת הכנסה (תיקון מספר 39), התשע"ב-2012.

<sup>31</sup> חוק שירותי רווחה (מענק הסתגלות לנשים ששהו במקלט לנשים מוכות), התשע"ב-2012.

<sup>32</sup> מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אלימות כלפי נשים – ריכוז נתונים לשנת 2011, כתבה אורלי אלמגור לוטן, 24 בנובמבר 2011.

<sup>33</sup> ענת שגב, עו"ס מרכזת הקשר כנסת-ממשלה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, דוא"ל, 25 בנובמבר 2014.

<sup>34</sup> שרה כהן, עו"ס, מנהלת שירות הרווחה, משרד העלייה והקליטה, דוא"ל, 19 בנובמבר 2014.

<sup>35</sup> ענת שגב, עו"ס מרכזת הקשר כנסת-ממשלה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, דוא"ל, 23 בנובמבר 2014.





בדירות של"ב מקבלים הגברים המורחקים קורת גג ומזון, וכן טיפול פרטני וקבוצתי על-ידי עובדים סוציאליים מומחים לטיפול באלימות נגד נשים. השהייה בדירות היא לכל תקופת ההרחקה, ובמקרים מתאימים אף לתקופה ארוכה יותר, אולם לא יותר מחצי שנה.

**בשנת 2013** שהו בדירות השל"ב **90 גברים**, ובהם **19 עולים מחבר העמים וחמישה יוצאי אתיופיה**. לדברי משרד הרווחה אין פילוח של גברים דתיים וחרדים ושל גברים מהמגזר הערבי.

### טיפול באמצעות שירות המבחן למבוגרים

שירות המבחן למבוגרים מטפל בגברים שהם אלימים כלפי בנות-זוגם בכמה דרכים ובין היתר בדרכים אלו:

א. **אבחון הגברים וכתובת תסקירים לבתי-משפט ולמערכת החוק**, אשר עוסקים, בין היתר, במצבם הפסיכו-סוציאלי של הגברים ובהערכת הסיכון שהם מהווים, וכן **ביצוע צווים על-פי החלטת בית-משפט** ובכלל זה צווי מבחן וצווי פיקוח מאסר.<sup>36</sup> **בשנת 2013 הגיעו לשירות המבחן למבוגרים 3,552 פניות בגין אלימות זוגית**, מספר הנמוך במעט ממספר ההפניות בשנת 2012 (3,690). יצוין כי פניות אלו עוסקות הן בגברים והן בנשים אם כי כ-95% מכלל המופנים לשירות המבחן (בכלל העברות) הם גברים.<sup>37</sup>

א. **קבוצות טיפוליות ייעודיות לגברים שהם אלימים כלפי בנות-זוגם – בשנת 2013 פעלו 18 קבוצות, והיו בהן 238 מטופלים.**<sup>38</sup> נתון זה נמוך מעט בהשוואה לשנת 2012, שבה פעלו 19 קבוצות והיו 267 מטופלים.<sup>39</sup>

ב. **הוסטל לטיפול בגברים אלימים, "בית נעם"** - ההוסטל מופעל על-ידי עמותת "בית נעם", והוא זוכה לתקציב, פיקוח וליווי מקצועי משירות המבחן למבוגרים במשרד הרווחה. **בהוסטל מטופלים בכל שנה כ-40 גברים, אשר שוהים בו ארבעה חודשים**. הטיפול בהוסטל הוא אישי וקבוצתי.

## **7.1.4. ועדות בנושא אלימות שמשרד הרווחה והשירותים החברתיים משתתף בהן**

### תת-ועדה לאלימות במשפחה

בחודש ספטמבר 2014 התקיים דיון בנושא אלימות במשפחה בהשתתפות השר לביטחון הפנים, שר הרווחה והשירותים החברתיים, מנכ"ל שני המשרדים, חברת הכנסת עליזה לביא (יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה) והגברת רד סוויד, יועצת ראש הממשלה לענייני נשים. בדיון הוחלט על הקמת תת-ועדה לאלימות במשפחה. על-פי ההחלטה, ישתתפו בדיוניה בין היתר נציגים של משרד הרווחה ומהמשרד לביטחון פנים, ובראשה יעמוד בראשה מר אליעזר רוזנבאום, המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים. בהודעה על הקמת התת-ועדה נכתב כי "הוועדה תמפה את כלל נקודות החולשה במשרדים והגופים העוסקים בטיפול בנושא ותציג תוכנית עבודה

<sup>36</sup> **צו מבחן** הוא חלופה לעונש המוטלת על-ידי בית-המשפט, לצד ענישה נוספת או במקומה. מטרתו של צו מבחן היא להתוות דרכי שיקום ולפקח על התקדמותן. משך הצו נקבע על-ידי בית-המשפט, ומשכו בין שישה חודשים לשלוש שנים, כפי שנקבע בחוק. במסגרת זו מי שלגביו הוצא הצו משתלב בתוכנית שיקומית/טיפולית המותאמת לו. **צו פיקוח מעצר** מוטל על הנאשם בעת שחרורו לחלופת מעצר וכחלק מתנאי השחרור, ומטרתו להביא לפיקוח עליו בתקופת שחרורו בערובה ובתנאים, לסייע לו בהתמודדותו ובהתמודדות משפחתו עם השלכות מעצרו ולעזור לו בתהליכי השיקום. משך הצו לפיקוח מעצר הוא שישה חודשים אך בית-משפט יכול להאריך. מתוך: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, סקירת השירותים החברתיים 2013, **מבוגרים המעורבים בהליכים פליליים**, תאריך כניסה: 22 בנובמבר 2014.

<sup>37</sup> שם.

<sup>38</sup> שם.

<sup>39</sup> משרד הרווחה והשירותים החברתיים, **סקירת השירותים החברתיים 2012**, תאריך כניסה: 22 בנובמבר 2014.



משותפת לכלל הגורמים, תוך איגום משאבים והקצאת האמצעים הנדרשים<sup>40</sup>. **בתשובת המשרד לביטחון פנים על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נמסר כי התת-ועדה לאלימות במשפחה הוקמה וממצאיה יוגשו ב- 15 בדצמבר 2014.<sup>41</sup>**

### הוועדה הבין-משרדית לבדיקת רצח נשים בידי בן-זוגן

בפברואר 2002 נקבע בהחלטת ממשלה מס' 1820 כי לאחר כל מקרה רצח של אישה בידי בן-זוגה, על מנכ"ל משרד הרווחה לכנס את נציגי משרדי הממשלה הרלוונטיים במטרה ללמוד על תהליכי ההתערבות והטיפול שנקטו טרם הרצח ובכדי לשפר את תהליכי העבודה<sup>42</sup>. על-פי תשובת משרד הרווחה, לפני כשנה הועברה האחריות מהמשנה למנכ"ל למנהלת לרווחת הפרט והמשפחה, וועדה זו ממשיכה להתכנס בעת הצורך.

### ועדות מחוזיות לאלימות במשפחה וגילוי עריות – בשיתוף השב"ס

הוועדות המחוזיות לאלימות במשפחה וגילוי עריות פועלות בשיתוף השב"ס ודנות בשחרור מוקדם ובהקלות לאסירים המרצים עונש מאסר בגין אלימות במשפחה וגילוי עריות. הוועדות דנות גם בענייני חופשות, התייחדויות וביקורי ילדים וממליצות על תוכנית טיפולית לאסיר ולבני-משפחתו בקהילה. **כיום קיימות שמונה ועדות מחוזיות** (שתיים בכל מחוז). להלן כמה נתונים על הוועדות: **1. ועדות אלימות במשפחה – בשנת 2013 התקיימו 2,609 דיונים שונים ב-1,860 תיקי אסירים השפוטים על עבירות אלימות במשפחה**. מדובר בירידה של 18% לעומת מספר הדיונים שהתקיימו בשנת 2012 (3,181) וירידה של כ-7% במספר תיקי האסירים (1,990). לדברי משרד הרווחה, זוהי ירידה ראשונה מסוגה לאחר שנים רבות שבהן נרשמה עלייה במספר הדיונים. 12.5% מכלל הדיונים נגעו בטיפול בעתירות של אסירים; **2. ועדות גילוי עריות – בשנת 2013 התקיימו 515 דיונים שונים ל-404 אסירים השפוטים על עבירות גילוי עריות**. מדובר בירידה של 18% לעומת מספר הדיונים שהתקיימו בשנת 2012 (626) וירידה של כ-17% במספר האסירים. 15% מכלל הדיונים שהתקיימו עסקו בטיפול בעתירות של אסירים.

### ועדות מחוזיות להערכת מסוכנות – בשיתוף משרד הבריאות

ועדות אלו פועלות למעלה מעשור בתוכנית משותפת עם משרד הבריאות. בכל ועדה מחוזית פועלים מרכזת של השירות לרווחת הפרט והמשפחה ופסיכיאטר מטעם משרד הבריאות. חברי הוועדה מקבלים פניות מגורמי הטיפול והרווחה המטפלים במשפחות שיש בהן אלימות זוגית ונדרשת לגביהן חוות דעת נוספת לנושאים רמת המסוכנות, גיבוש דרכי פעולה והמלצות טיפוליות. הוועדות מתכנסות בנוכחות בני-הזוג ובהסכמתם וכן בהשתתפות הגורמים המפנים והגורמים המטפלים. **כיום פועלות ארבע ועדות**. **בשנת 2013 התקבלו 78 פניות והתקיימו 56 דיונים**. בשנת 2012 התקבלו 65 פניות והתקיימו 46 דיונים (גידול של כ-20% בפעילות). להלן התפלגות הפניות בשנת 2013 לפי מחוזות ולפי הגורם המפנה:

<sup>40</sup> למידע נוסף ראו: המשרד לביטחון פנים, **דין שרים בנושא – סוגיות אלימות במשפחה**, 14 בספטמבר 2014, תאריך כניסה: 21 בספטמבר 2014; הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי, "אלימות במשפחה ורצח נשים- חשיבה מחודשת והקמת תת-ועדה לאלימות במשפחה בוועדת השרים למאבק באלימות, בראשות המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים", 22 בספטמבר 2014. פרוטוקול טרם פורסם.

<sup>41</sup> גל יונה, לשכת השר לביטחון פנים, המשרד לביטחון פנים, דוא"ל, 13 בנובמבר 2014.

<sup>42</sup> החלטה מספר תמ/42 של ועדת שרים לתיאום, מינהל וביקורת המדינה מיום 26.03.2002 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 16.05.2002 ומספרה הוא 1820 (תמ/42).



**טבלה מס' 9: מספר הפניות לוועדות מחוזיות להערכת מסוכנות לפי מחוזות ולפי הגורם המפנה, 2013**

מספר ועדות	פילוח הפניות לפי גורם מפנה				מספר פניות	מחוזות
	שירותי המבחן	מרכז אלימות במשפחה	פקידי הסעד לסדרי הדין	עו"ס במחלקות		
14	-	2	14	2	18	מחוז חיפה והצפון
10	-	1	8	6	15	מחוז ת"א והמרכז
22	3	3	17	7	30	מחוז ירושלים
10	-	-	14	1	15	מחוז באר שבע והדרום
56	3	6	53	16	78	סה"כ ארצי

מהטבלה עולה כי רוב הפניות לוועדות מגיעות מפקדי הסעד לסדרי הדין.

## 7.2. תקיפה מינית

### 7.2.1. טיפול בנפגעי תקיפה מינית

משרד הרווחה והשירותים החברתיים מעניק לנפגעי תקיפה מינית סיוע בכמה תחומים, למשל ניתנת תמיכה ראשונית לנפגעים, בין היתר באמצעות מרכזי הסיוע לנפגעי תקיפה מינית. כמו כן ניתן טיפול ארוך טווח, בין היתר באמצעות מרכזים רב-תחומיים אזוריים. להלן יפורט הטיפול בנפגעי ונפגעות תקיפה מינית.

**מרכזים אזוריים לסיוע לנפגעי תקיפה מינית:** המרכזים לנפגעי תקיפה מינית נותנים שירותי קו חירום ותמיכה ראשונית לנפגעים, וכן ליווי, תיווך והפניה לגורמים ולשירותים אחרים בקהילה. בארץ פועלים 11 מרכזים לנפגעי תקיפה מינית והם מופעלים על-ידי עמותות, בסיוע משרד הרווחה והשירותים החברתיים. תשעה מן המרכזים מאוגדים באיגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית אשר הוזכר לעיל. לדברי המשרד, **בשנת 2014 הגיעו למרכזים 9,240 פניות**. להלן תוצג התפלגות הפניות לפי מרכזים:<sup>43</sup>

<sup>43</sup> ענת שגב, עו"ס, מרכזת הקשר כנסת-ממשלה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, דוא"ל, 20 בנובמבר 2014.



**טבלה מס' 10: פניות למרכזים לסיוע לנפגעי תקיפה מינית לפי מרכז, 2014**

מספר פניות	מרכז סיוע
3,237	תל-אביב
1,222	ירושלים
403	ירושלים – לנשים דתיות
948	חיפה
846	רעננה ("השרון")
1,135	באר-שבע ("מסל"י")
435	רחובות ("תאיר")
313	נצרת
320	קריית-שמונה
310	"אלסיוואר" בחיפה
71	אילת
<b>9,240</b>	<b>סה"כ פניות</b>

**מרכזים רב-תחומיים אזוריים לטיפול בנפגעות תקיפה מינית:** משרד הרווחה מפעיל כיום חמישה מרכזים ברחבי הארץ: ירושלים, ראשון-לציון, באר-שבע, חיפה ונצרת – לאוכלוסייה הערבית. מטרת מרכזים אלו לתת טיפול נפשי ארוך טווח לנפגעות תקיפה מינית ויש בהם טיפול פרטני וטיפול קבוצתי. בראשון-לציון ובחיפה מוצעות לאוכלוסייה זו גם תוכניות של מרכז יום ושיקום תעסוקתי ובראשון-לציון גם פועלת דירת מעבר לנפגעות תקיפה מינית. **בשנת 2014 טיפלו המרכזים ב-691 מטופלות.** להלן פירוט המטופלות בשנת 2014 לפי מרכז:

**טבלה מס' 11: מטופלות במרכזים רב-תחומיים לטיפול בנפגעות תקיפה מינית לפי מרכז, 2014**

מספר מטופלות	מרכז טיפולי
126	חיפה
147	ראשון-לציון
140	ירושלים
158	באר-שבע
120	נצרת
<b>691</b>	<b>סה"כ מטופלות</b>



## יחידות קטנות לטיפול בנפגעות תקיפה מינית

היחידות הקטנות לטיפול בנפגעות תקיפה מינית התחילו לפעול במחצית השנייה של 2013, במטרה להנגיש את הטיפול לנפגעות תקיפה מינית תוך פיתוח פתרונות לאוכלוסיות מיוחדות. היחידות פועלות ברשויות השונות במסגרת המחלקות לשירותים חברתיים. **כיום פועלות 12 יחידות לטיפול בנפגעות תקיפה מינית ברשויות השונות במסגרת המחלקות לשירותים חברתיים, ושתיים מהן מיועדות למגזר החרדי.**<sup>44</sup> על-פי משרד הרווחה, יחידה נוספת המיועדת למגזר הערבי, בטירה, נמצאת בשלבי הקמה. **בשנת 2014 טיפלו היחידות ב-90 מטופלות.**

### "בית אמיתי"

קהילה טיפולית פתוחה לנערות וצעירות נפגעות תקיפה מינית, אשר מטרתה לאפשר לנערות לחוות חוויה מתקנת בתוך יחסים וקשרים מכבדים ומגנים. הקהילה הטיפולית ממוקמת בתל-אביב ומיועדת לנערות וצעירות עד גיל 25. המסגרת פועלת כמיזם משותף של משרד הרווחה ועמותת על"ם לנוער בסיכון. **בשנת 2014 טופלו במסגרת זו כ-40 צעירות בנות 18–25.**

על-פי משרד הרווחה והשירותים החברתיים, **אחד הקשיים העיקריים כיום בטיפול בנפגעות אלימות מינית הוא הטאבו הקיים על החשיפה והגילוי ולא על עצם המעשה.** קרי, לפי משרד הרווחה נשים עדיין חוששות מחשיפת הנעשה להן, והחשש גדול יותר בקרב חברות סגורות. לדברי המשרד, פיתוח של שירותים המותאמים לתרבויות שונות יכול לחולל שינוי הן ברמת הפרט והן ברמת הקהילה ולכן המשרד "חותר להמשך פיתוח שירותים ייחודיים למגזרים השונים".

## **7.2.2. טיפול בעברייני מין**

הטיפול הקהילתי בעברייני מין הוא באחריות שירות המבחן למבוגרים ושירות המבחן לנוער, בהתאם לגיל הפוגע. **בשנת 2013 קיבל שירות המבחן למבוגרים 748 הפניות של מבוגרים בגין עבירות מין ו-79 הפניות של מבוגרים בגין גילוי עריות, בתיקים שבהם עתיד להינתן עונש ובתיקי מעצר.**<sup>45</sup> לא התקבלו נתונים על מספר בני-הנוער המופנים בכל שנה לשירות המבחן לנוער, אך על-פי סקירת השירותים החברתיים לשנת 2013, בשנת 2013 היו 515 הפניות לשירות המבחן לנוער בגין מין ומוסר.<sup>46</sup> במהלך הטיפול בתחום ננקטות, בין היתר, הפעולות האלה:

**קבוצות טיפוליות וטיפול פרטני במסגרת שירות המבחן למבוגרים:** בשנת 2013 התקיימו בשירות המבחן למבוגרים 14 קבוצות, בהשתתפות של 141 עברייני מין. כ-100 עברייני מין נוספים היו בטיפול פרטני אצל קציני המבחן או שולבו במסגרות טיפול חיצוניות בליווי ובמעקב של קציני המבחן.<sup>47</sup>

**טיפול קבוצתי בנוער פוגע מינית במסגרת שירות המבחן לנוער:** התוכנית לטיפול קבוצתי פועלת למעלה מעשור ומופעלת כיום בשיתוף עם רשות חסות הנוער ועמותת על"ם. **בשנת 2013 פעלו 19 קבוצות בפריסה ארצית, כדי לתת מענה על צורכיהם של קטינים הנמצאים בצווי בית-משפט בקהילה ובמעונות הנעולים.** הקטינים נמצאים בתוכנית בהתאם להמלצת קצין המבחן לנוער לבית-משפט ועל-פי ההחלטה השיפוטית שהתקבלה בעקבות המלצתו.

---

<sup>44</sup> היחידות פועלות ברשויות האלה: אילת, טבריה, חדרה, נתניה, כפר סבא, בת-ים, לוד, רמלה, בית-שמש ואשדוד. למגזר החרדי יחידות בבני-ברק ובביתר-עילית.

<sup>45</sup> משרד הרווחה והשירותים החברתיים, סקירת השירותים החברתיים 2013, [מבוגרים המעורבים בהליכים פליליים](#), תאריך כניסה: 22 בנובמבר 2014.

<sup>46</sup> משרד הרווחה והשירותים החברתיים, סקירת השירותים החברתיים 2013, [קטינים המעורבים בפלילים](#), תאריך כניסה: 22 בנובמבר 2014.

<sup>47</sup> משרד הרווחה והשירותים החברתיים, סקירת השירותים החברתיים 2013, [מבוגרים המעורבים בהליכים פליליים](#), תאריך כניסה: 22 בנובמבר 2014.

